

Sygn. akt V Ca 1654/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Joanna Machoń

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2022 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa K. J.

przeciwko (...) z siedzibą w A. S., C.w I.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy – Mokotowa w Warszawie

z dnia 29 kwietnia 2021 r. sygn. akt II C 2183/20

1. oddala apelację,

2. zasądza od powoda K. J. na rzecz pozwanego (...) z siedzibą w A., S., C. w I. kwotę 450 zł (czterysta pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt V Ca 1654/21

UZASADNIENIE

K. J. wniósł o zasądzenie od (...) z siedzibą w S. kwoty 400 euro wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 23 października 2019 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazano, iż powód miał być pasażerem obsługiwanego przez pozwanego lotu o oznaczeniu kodowym nr (...) z B. do K.. Lot odbył się dnia 22 października 2019 r., jednak powodowi odmówiono wstępu na pokład. Odległość między lotniskiem w B. i K. liczona metodą po ortodromie wynosi więcej niż 1500 km, ale mniej niż 3500 km. Jako podstawę roszczenia o zapłatę odszkodowania wskazano na art. 7 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91.

W odpowiedzi na pozew pozwany w pierwszej kolejności przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy, na podstawie art. 1099 k.p.c. oraz art. 1105 § 1 k.p.c. podniósł zarzut braku jurysdykcji

Sądu krajowego w sprawie i wniósł o odrzuceniu pozwu w całości. Pozwany wskazał też, że pasażer nie zgłosił bezpośrednio pozwanemu swojego roszczenia, a korzystając z usług osoby trzeciej naruszył postanowienia ORPR.

W piśmie procesowym z dnia 24 listopada 2020 r. pełnomocnik powoda wskazał, że dnia 12 listopada 2019 r. powód, za pośrednictwem swojego pełnomocnika, zgłosił pozwanemu reklamację. Dalej przedstawił argumentację odnoszącą się do jurysdykcji tutejszego Sądu krajowego. Wskazał także na abuzywność postanowień (...).

W piśmie procesowym z dnia 28 stycznia 2021 r. pozwany zarzucił, iż powód nie stawiał się do odprawy pasażerskiej w wyznaczonym terminie, co potwierdza, że nie przysługuje mu roszczenie objęte żądaniem pozwu.

Wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2021 r., sygn. akt II C 2183/20, Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie w pkt. I odmówił odrzucenia pozwu; w pkt. II oddalił powództwo i w pkt. III zasądził od K. J. na rzecz (...) z siedzibą w (...), S., C. w I.kwotę 917 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów procesu.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wniósł powód, skarżąc go w całości. Orzeczeniu Sądu pierwszej instancji zarzucił naruszenie:

a) art. 205c ust. 6 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze w zw. z art. 7a ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta poprzez pominięcie okoliczności, że brak udzielenia odpowiedzi na reklamację w terminie 30 dni wiąże się z uznaniem reklamacji przez przewoźnika lotniczego;

b) art. 3 ust. 2 lit. a) Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91, poprzez jego nieprawidłową wykładnię, polegającą na przyjęciu, że aby móc się powołać na przepisy owego Rozporządzenia, pasażerowie powinni udowodnić swoje stawienie się na odprawę - co stoi w sprzeczności z prawnie wiążącym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej;

c) art. 87 § 1 w zw. z art. 87 § 2 k.p.c. poprzez umocowanie jako pełnomocnika Pozwanej adwokat A. L., podczas gdy udzielający pełnomocnictwa J. K. nie ma umocowania do udzielania dalszych pełnomocnictw;

d) art. 3271 § 1 k.p.c. poprzez nieodniesienie się merytorycznie przez Sąd I instancji do zarzutu Powoda, że Pozwana, nie udzielając odpowiedzi na reklamację Powoda, zgodnie z ustawą o prawach konsumenta i ustawą Prawo lotnicze reklamację uznała;

e) art. 102 k.p.c. poprzez zasądzenie na rzecz Pozwanej od Powoda zwrotu kosztów postępowania w oparciu o przepis art. 98 k.p.c., z pominięciem faktu, że Pozwana nie udzieliła odpowiedzi na wezwanie Powoda, czym dała powód do wytoczenia powództwa;

f) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez czynienie ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie wyłącznie w oparciu o wskazania strony pozwanej, jakoby Powód nie stawiał się do odprawy (boardingu) w wyznaczonym czasie, podczas gdy to na przewoźniku lotniczym spoczywa ciężar dowodu tej okoliczności, zaś w sprawie brak jakichkolwiek dowodów, aby Powód miał się nie zgłosić do bramki (gate).

W oparciu o ww. zarzuty powód wniósł o zmianę wyroku poprzez zasądzenie od Pozwanej na rzecz Powoda kwoty 400 EUR wraz z odsetkami od dnia 23 października 2019 r. do dnia zapłaty, zasądzenie od Pozwanej na rzecz Powoda zwrotu kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych

oraz zobowiązanie Pozwanej do dostarczenia listy pasażerów lotu (...) z dnia 22 października 2019 r. na okoliczność liczby pasażerów przewiezionych tym lotem oraz liczby wolnych miejsc w samolocie.

Biorąc pod uwagę, że Sąd drugiej instancji nie prowadził postępowania dowodowego, Sąd Okręgowy na podstawie art. 505¹³ § 2 k.p.c. zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zdaniem Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy zgromadził w sprawie materiał dowodowy i w dalszej kolejności dokonał właściwej jego oceny z poszanowaniem zasad określonych w art. 233 § 1 k.p.c. W konsekwencji ustalił stan faktyczny odpowiadający treści tych dowodów. Dokonane przez ten Sąd ustalenia faktyczne zawarte w uzasadnieniu i rozważania w zakresie oceny materiału dowodowego oraz podstawy prawnej rozstrzygnięcia, Sąd Okręgowy w całości podziela i przyjmuje za własne, czyniąc je równocześnie integralną częścią poniższych wywodów.

W ocenie Sądu Okręgowego strona pozwana wykazała załączonymi do odpowiedzi na pozew dokumentami, że adw. A. L. była uprawniona do jej reprezentowania w niniejszym postępowaniu. W pełnomocnictwie udzielonym J. K. przez członków zarządu spółki (...) wyraźnie wskazano, iż jest on upoważniony do powoływania jednego lub większej liczby pełnomocników do dokonywania określonych w pełnomocnictwie czynności w imieniu spółki. Nie ulega zaś wątpliwości, iż wbrew twierdzeniom apelacji J. K., jako pracownik spółki (Dyrektor ds. Prawnych i Regulacyjnych oraz Sekretarz Spółki (...)), mógł być jej pełnomocnikiem, stosownie bowiem do treści art. 87 § 2 k.p.c. pełnomocnikiem osoby prawnej lub przedsiębiorcy, w tym nieposiadającego osobowości prawnej, może być również pracownik tej jednostki albo jej organu nadrzędnego.

W ocenie Sądu Okręgowego w realiach niniejszej sprawy nie można było również przyjąć, by na skutek braku udzielenia odpowiedzi na reklamację powoda przez pozwanego w terminie 30 dni, należało uznać w oparciu o art. 205 c ust. 6 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. prawo lotnicze, że reklamacja została przez przewoźnika uwzględniona. Sąd Rejonowy co prawda nie odniósł się do tej kwestii, niemniej w ocenie Sądu Okręgowego wobec kwestionowania przez stronę pozwaną, iż załączone do pozwu wezwanie do zapłaty wyczerpało drogę postępowania reklamacyjnego, jak również wobec niejednolitości orzecznictwa sądów powszechnych w tym przedmiocie, brak było podstaw do uznania w oparciu o ww. przepis Prawa lotniczego, iż przewoźnik uznał reklamację powoda.

Pozostałe zarzuty również okazały się chybione. Wskazać należy, iż zgodnie z art. 3 ust. 2a) Rozporządzenia (WE) Nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) Nr 295/91, Rozporządzenie nr 261/2004 znajduje zastosowanie wyłącznie do pasażerów, którzy posiadali potwierdzoną rezerwację na dany lot oraz z wyjątkiem przypadku odwołania, o którym mowa w art. 5, stawią się na odprawę pasażerów (zgodnie z wymogami i w czasie określonym uprzednio na piśmie). Co przy tym istotne, ciężar wykazania ww. przesłanek spoczywa na stronie powodowej.

Jak wynika z analizy akt niniejszej sprawy, na podstawie zarządzenia z dnia 23 lutego 2021 r. pełnomocnik powoda został zobowiązany do złożenia w terminie 14 dni pisma procesowego, w którym odniesie się do twierdzeń i zarzutów podnoszonych w piśmie pełnomocnika pozwanego z dnia 28 stycznia 2021 r., w tym zarzutu, iż powód nie stawił się do odprawy, pod rygorem przyjęcia w razie braku odpowiedzi, iż powód nie neguje tej okoliczności. Zobowiązanie to zostało doręczone pełnomocnikowi powoda w dniu 4 marca 2021 r. Pełnomocnik powoda nie odniósł do powyższego zarzutu pozwanego ani w piśmie procesowym, ani też nie stawił się na rozprawie w dniu 15 kwietnia 2021 r. W tym stanie rzeczy zawarte dopiero w apelacji wyjaśnienia, iż miejsca w samolocie uczestników wyjazdu, w tym powoda, przejęła młodzieżowa drużyna piłkarska (...), co było najprawdopodobniej skutkiem stosowanej przez przewoźników praktyki polegającej na dokonywaniu zawyżonej liczby rezerwacji celem maksymalizacji przychodów przedsiębiorstwa (overbooking), jako spóźnione, nie mogły wpłynąć na zmianę zaskarżonego rozstrzygnięcia. Zauważyć bowiem należy, że w świetle uregulowań art. 381 k.p.c. strona, która powołuje w postępowaniu apelacyjnym nowe fakty lub dowody, powinna wykazać, że nie mogła ich powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej

instancji lub że potrzeba powołania się na nie wynika później. Strona powinna zatem prawdopodobnie wystąpienie okoliczności, o których mowa w art. 381 k.p.c., czego jednak nie uczyniła. Uregulowanie to jest wyrazem dążenia do koncentracji materiału dowodowego przed sądem pierwszej instancji. Nowymi faktami i dowodami, niewykorzystanymi w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji w sposób niezawiniony przez stronę, na której spoczywał ciężar dowodu i przytoczenia faktów, są te fakty i dowody, o których strona nie wiedziała lub z których nie mogła w odpowiednim czasie skorzystać. Zatem zgłaszając nowe fakty i dowody strona winna prawdopodobnie, że ich powołanie w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji nie było możliwe albo potrzeba ich powołania wynika później. Powyższego prawdopodobnie na próżno szukać w apelacji złożonej przez profesjonalnego pełnomocnika powoda. Tymczasem pozwany konsekwentnie wskazywał, że lot się odbył, a jedynie powód nie stawiał się do odprawy, w związku z czym nie przysługuje mu roszczenie, o którym mowa w rozporządzeniu (WE) Nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r.

Mając na uwadze powyższe, w ocenie Sądu Okręgowego powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika winien już na etapie postępowania przed Sądem pierwszej instancji podnieść ww. okoliczności, czego nie uczynił, niewątpliwie mając ku temu możliwości.

Niezależnie jednak od uznania podnoszonych przez powoda twierdzeń dotyczących odmowy przyjęcia na pokład za sprekludowane, wskazać należy, że powód nie zaferował żadnego dowodu na ich poparcie, chociażby w postaci dowodu z przesłuchania stron ograniczonego do przesłuchania strony powodowej.

W okolicznościach niniejszej sprawy brak więc było podstaw do uwzględnienia powództwa z uwagi na odmowę przyjęcia powoda na pokład. Strona powodowa nie wykazała bowiem przesłanek uzasadniających wypłatę roszczenia, o którym mowa w art. 7 ww. rozporządzenia. Powód nie udowodnił bowiem, że stawiał się na odprawę pasażerską, pomimo, że to na nim ciążył obowiązek wykazania faktu, iż stawiał się na lotnisku w B. do wejścia na pokład, a także wykazania, iż następnie odmówiono mu wstępu na pokład.

Trafnie przy tym Sąd Rejonowy uznał, iż wniosek o dostarczenie listy pasażerów nie zmierzał do wykazania okoliczności istotnej dla rozstrzygnięcia sprawy, tj. tego, że powód stawiał się do wejścia na pokład samolotu lecącego z B. do K..

W konsekwencji, brak było zatem podstaw do zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kwoty 400 EUR wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 23 października 2019 r. do dnia zapłaty.

W okolicznościach niniejszej sprawy brak było również podstaw do zmiany rozstrzygnięcia o kosztach postępowania w oparciu o przepis art. 102 k.p.c. Regulacja zawarta w treści art. 102 k.p.c. stosowana przy orzekaniu o kosztach procesu daje prymat zasadzie słuszności przed zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy uregulowaną w art. 98 § 1 k.p.c. Sposób skorzystania z przepisu art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu orzekającego i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstępstwo, a jeśli tak to w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążenia kosztami procesu strony przegrywającej spór (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2006 r., III CK 221/05). Kontrola instancyjna postanowienia sądu w sprawie zastosowania albo niezastosowania art. 102 k.p.c. jest ograniczona do sytuacji gdy zastosowanie wzmiankowanego przepisu nie zostało w ogóle uzasadnione bądź nastąpiło z rażącym naruszeniem reguł przewidzianych w tym przepisie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 18 kwietnia 2013 r. III CZ 75/12).

W ocenie Sądu Okręgowego w realiach niniejszej sprawy nie zaszły żadne okoliczności, które uprawniałyby do skorzystania z dobrodziejstwa określonego w tym przepisie. Takiego odstępstwa od generalnej zasady orzekania o kosztach procesu uregulowanej w art. 98 k.p.c. nie uzasadnia bowiem ani sytuacja materialna czy życiowa powoda (w sprawie nie wskazywano nawet, aby powód znajdował się w trudnym położeniu), ani przebieg niniejszego postępowania, w szczególności zaś nie przemawia za tym brak udzielenia odpowiedzi przez stronę pozwaną na wezwanie powoda. Wytaczając powództwo strona powodowa winna liczyć się z możliwością przegranej i w związku z tym z koniecznością poniesienia kosztów procesowych przeciwnika.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c. apelację oddalił.

O kosztach postępowania w instancji odwoławczej Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.